

Տայսսուրալի է 88-ամյա գերմանացի օդաչու

Ըստ գերմանական Handelsblatt թերթի, ուզգնական օդաչու Գրուս Ռիդերը նախորդ օրը խոստովանել է, որ 1944 թվականի հուլիսի 31-ին Տուրոն ֆալցի փչի հեռու մեկտեղ է ֆրանսիական մի ինժեների ու կրակել վրան: Գրուս ինքնաթիռ է, որ այդ ինժեների մոտ է եղել Անտան Անտան Էֆյուդերին: «Եթե իմանայի, որ նա այնքան է, եթե չէի ոչնչացնի այդ ինժեները», ասել է Ռիդերը, ավելացնելով, որ իմն ավելի ուշ է ինքնաթիռ, որ սղանել է իր սիրած գրողների մեկին:

Ինչո՞ւն է հայտնի, աշխարհում սիրված գրերից մեկին՝ «Փոփոկ իշխանի» հեղինակը, որը նաև ուզգնական օդաչու էր, համարվում էր անհետ կորած 1944 թվականի ամռանից ի վեր, հետախուզական հանձնարարություն կատարելուց հետո: Նրա մահվան իրական հանգամանակները բացահայտել են Անտան Անտան Էֆյուդերի, վերջին գաղտնիքը՝ գրի հեղինակներ Լյուկ Վանդերլոն և Լինո Վոն Գարցենը: Գիրքը լույս կեսնի մարտի 20-ին, Ֆրանսիայում: **Ռ. Պ.**

Չեռնոպահը կարող է «կողմից» վաս լինել ՄԱԿ-ում Ադրբեջանի բանաձևեր՝ Միասնի խմբին «ճանաչում դնելու» հիմամբ

Ա. ՎԱՐՈՒՅԱՆՈՒՅԱՆ
Մարտի 14-ին ՄԱԿ-ի անդամ երկրների մեծ մասը՝ 150 երկրներ դեմ կամ ձեռնդրված են կվարել Ադրբեջանի բանաձևեր, որը կոչվում է «Իրավունքները գրավել սահմաններում», որով վերջինս ցանկանում էր հաստատել իր սահմանային անբուխականությունը: Բանաձևերն կողմ կվարելեցին 39 երկիր, որոնք կամ ՎՈՒԱՄ-ի, կամ Իսլամական կոնֆեդերացիայի անդամ երկրներ են եղել: Բանաձևերն դեմ են կվարել նաև ԵԱԿ Միասնի խմբի համանախագահող Ռուսաստանը, ԱՄՆ-ը, Ֆրանսիան: Բանաձևը չի ստացել նաև Եվրոմիություն անդամ ոչ մի երկրի աջակցությունը:

Չեռնոպահի արագորեն խառնար Կարգան Օսկանյանն այդ բանաձևի ընդունումը մեկնաբանեց որովհետև Ադրբեջանի ինֆրախարություն, հասկալուց հաշի առնելով, որ ՄԱԿ-ի այդ բանաձևն իրականում ուժ չունի և չի կարող որևէ հետևանքի հանգեցնել: Նույն օրը Օսկանյանը Վիեննայում հանդիպեց ԵԱԿ Միասնի խմբի համանախագահների հետ՝ Ինտերվյու դարձրալու ընդամենը գծում զինադադարի խախտման դեմքերն ու դարձրալու հավանաբարության բանակցային գործընթացի բարուհավույթյան սրամարտության մեջ առկա սկզբին Մոդերնի Մախագահ Սերժ Սարգսյանի և Ադրբեջանի Մախագահ Իլհամ Ալիևի համընդուն հնարավորությունը:

Մարտի 16-ին Միասնի խմբի համանախագահների հետ արդեն Փարիզում հանդիպում ունեցավ նաև Ադրբեջանի արագորեն խառնար էլ-մար Մամեդյարովը, այն դեպքում, երբ Ադրբեջանում արդեն ՄԱԿ-ի բանաձևի, թեկուզև նման ցանկալար ընդունումից հետո, արդեն մակարդակներում սկսեցին խոսել նույն Միասնի խմբի համանախագահող երկրների՝ «բանաձևի ընդունման անհույսությամբ անընդունելի մոտեցման» արդյունքում անգամ միջոցառումների առաջնության դադարեցման մասին:

Տեղ է 2

«Տղամարտություն է ստեղծվում, թե հասարակությունը սղասում է հաջորդ միջինգին»

Կյանքը մի ամեն անգամ ավելի հարուստ է, հան ուզածը օրեօր: Այս գնահատականն առաջնային դարձրեց «ժողովներ, հանրահավաքներ, երբեք են ցույցեր անցկացնելու մասին» 33 օրեօրում փոփոխություններ են լրացումներ կատարելու մասին օրինակների հիմնական զեկուցող Ռաֆիկ Պետրոսյանը՝ հավելելով, որ նախաձեռնությունը մարտի 1-ի լույս 2-ի զեկուցող կատարածից անհրաժեշտ դասեր ֆաղելու հետաետությունից է բխում: Իսկ օրինակների հասուն կարգով է երկու ընթացմամբ Բնարկվեց երկ ԼՍ 4 խմբակցության (բացառությամբ «ժառանգություն») 6 աստիակից ավելի դասաձեռնությունների նախաձեռնությամբ զուտարված արտաեր ճիսում: Գրանցված 100 մասնակցություններից 92-ը կողմ էին Բնարկման հասուն կարգին, 8-ը՝ դեմ, չնայած «ժառանգության» ճեկայացուցիչները հերթով ստացան Աժ նախագահ Տիգրան Թորոսյանի հավաստումը, որ, իրոք, ճիսը նախաձեռնել է օտը 7 աստիակ մասնակցով, և յուտահանյուն էլ ստուգել է իր անվան դեմք: Բայց այդուհետ էլ լրարկվեց՝ օրեօրում փոփոխություններ են լրացումներ կատարելու մասին օրինակների ուղի մեկնակել:

Սյունաձեռնայնիվ, այն Բնարկվեց: Գրանցված զեկուցողը սեղակացրեց, որ բազմաթիվ երկրների նույնանուն օրեօրների իրականանմանական վերլուծությամբ դարգվել է, որ ժամանակին 33 օրեօրում չեն ներառվել որուակի սահմանափակումներ, որոնք առկա են ԵՄ անդամ երկրների օրեօրությունում, և այդ դասաձեռնող զոհվել կամ մարմանական վնասվածներ են ստացել Չայասանի ֆաղաճիցներ:

Չեռնաբար, հաղաարակային միջոցառումների կազմակերպման և դրանց մասնակցելու ես մի սահմանափակում է առաջարկվում օրեօրում: Եթե հավաստի սղայնեղով այդ միջոցառումները կարող են հանգեցնել ղեկական անվանազության, հասարակական կարգի, հանրության առողջության և բարոյականության խաթարմանը, այլուց սահմանադրական իրավունքների, ազատությունների ոտահարմանը, իսկ սղայների հավաստությունը ղեկ է փաստի ոտահարմության կամ ազգային անվանազության մարմինների եղակացությամբ: Գրաարակային միջոցա-

ռումների կազմակերպման մասին իրավաուտ մարմիններին հարկավոր կլինի ոչ թե 3, այլ 5 օր առաջ դիմել և դասափանի սղասել Եվազգուցը 72 ժամ: Գրանցվել է «Ինֆրարկու միջոցառում» հասկացությունը: Ի վերջո, հիմնական զեկուցող Ռաֆիկ Պետրոսյանը կոչ արեց. «Գրանում մեր երկրի, մեր ժողովրդի աղաատությունը կողմ կվերակեն այս օրինակներն»: Աժ նախագահն ու հիմնականում լրակաց և ունեցող խորոդարանական մեծամասնությունը համակարծիք էր զեկուցողի հետ: Իսկ երկուքի համար հերթադրված 14 մասնակցությունների մեծամասնությունն ուղեկցում էր արտաաղայն օրինակներն: Գրանցվելով փոփոխությունների օրեօրերիվ բնույթը և իրականական լուծում սալու մոտեցումը: Բացի այդ, կա նաև հայրենի ոտահարմությունից հավաստի սղայների մասին եղակացություն սասնալու հանդեպ հավաստի բացակայություն, որը փաստեց Անահիտ Բախրյանը: Կահան Գովհաննիսյանը, օրեօրում փոփոխությունների անհրաժեետությունը ընդգծելով, օրինակների դեմ արտահայտվեց. «Կրկին դեմում են օրեօրերիվ միջոցների և տղամարտություն ստեղծում, թե հասարակությունը սղասում է հաջորդ միջինգին, ինչու ես վաստի չեմ, իսկ հասարակությանը օրեօրում են ղեկ: Երբեք սեսանկուցից խոսելով՝ Կրկնոր Դալլաբյանը ուտարություն հրավիրեց. «Առաջին նախագահին հաջողվեց զեկուցանել հասարակությանը դժոհությունը և, ԿԲ սղայներով, սասնալ 350 հազար ձայն: Այդ դժոհության դեմ ղեկ է կրառել ֆաղալական մոտեցում, ինչի ուղղությամբ գործող վարչաղեկն արդեն երկու հայասարություն է արել. «Ազատության հրաղարակում մեր ուրերն ու երբայրերն են», և համագորակցության առաջարկ: Սյունաձեռնության մարմինների կեղակացությունը և խոստացավ դրանք գրավոր ներկայացնել այսու:

Երկ ու երկնային օրինակներն անցավ առաջին ընթերցմամբ 91 կողմ, 6 դեմ; 1 ձեռնդրված ձայների բախմամբ: 2-րդ ընթերցման արդյունքում էլ ձայների բախումը հետեկալ է՝ կողմ 90, դեմ 6: Այսուիսով, ընդունվեցին առաջարկվող փոփոխությունները: **Ն.Ս.Ս. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ.**

Առաջընթացը երկխոսության միջոցով

Չայասանի Մոդերնի նախագահ Սերժ Սարգսյանն ու «Օրինաց երկիր» կուսակցության ղեկավար Արթուր Բաղդասարյանը «The Washington Post» թերթում հաղաարակել են «Առաջ արժեքները Չայասանում» համաներ հոդվածը: Ըստ «Մեդիամաֆի», հեղինակները նշել են, որ իրենք հակառակորդներ էին նախագահական ընտրություններում, սակայն միավորվեցին ձգնաժամին վերջ դնելու և Չայասանը ճիս ուղու վրա վերադարձնելու իրենց ցանկության մեջ:

«Լինսի» ներկայացուցիչը Չայասանում

33 նախագահի աշխատակազմի ղեկավար, «Լինսի» հիմնադրամի հայասանյան ծրագրի կատարման խորհրդի նախագահ Արմեն Գեուրյանը և հիմնադրամի փոխանգարանի Գրաար Սասունյանը այսու օրայց են կատարել հիմնադրամի ծրագրում ընդգրկված կառույցների օրեօրաղարակներ: Նրանք ծանոթացել են «Դրոյոցաչինություն»

ծրագրում ընդգրկված երեսնի թիվ 125, 168 և 194 դրոյոցների վերանորոգման աշխատանքներին: «Ճանաղարհաչինություն» ՕԻԳ-ի սժօրն երուար Բեզդյանը ներկայացրել է Գերազի, Աստալանը և Ավեթիսյան փողոցները միացնող նոր մայրուղու օրեօրաղարակը ընթացող, որը նախատեսվում է ավարել 2008-ի օգոստոսին:

«Մեր կենտրոնախաղաղաղ ղեկավար ժողովրդավարական կերտով և փոխգիշման ողով աշխատելու ցանք է», գրում են Ս. Սարգսյանն ու Ա. Բաղդասարյանը: «Մենք ուղեղում ենք, որ արունակական առաջընթացը հնարավոր է բացառաղեկ երկխոսության և բարեփոխումների միջոցով: Ժողովրդավարությունում օրեօրությունը սեղ չունի: Դիմում ենք նրանց, ովքեր դեռ արունակում են անկայունություն ցանել, և ֆաղալական երկխոսությանը միանալու ու մեր երկրի բարգավաճման առաջընթացին օգնելու կոչ են անում», ասվում է հոդվածում: «Մեր առաջնահերթությունը բավանցիկ կառավարություն է: Մենք կղայրաբերել կոոտղիային դեմ: Մենք չլիքս է ժամանակ կորցնենք: Գնայած վերջին իրադարձություններին, մեր երկիրը արունակում է առաջ արժեքներ: Միջազգային հանրությունը կեաի Չայասանում կայուն, թափանցիկ և ընտրված կառավարությանն աջակցելուց», գրում են հեղինակները:

Գրեցնենք, որ նույն թերթը մարտի 5-ին հրատարակել էր Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հոդվածը՝ «Լուսություն Չայասանի մասին» վերնագրով:

146-րդ թռիչքը դեղի Չայասան

Միացյալ հայկական հիմնադրամը Չայասան է ուղարկել 5 մլն դոլարի արժողության մարդասիրական օգնություն: Գրանցումը իր կողմից սրամարտել էր 4.1 մլն դոլարի դեղորայքի և բժշկական սարավորումների, օգնության մյուս մասը սրամարտել են ԱՄՆ-ում գործող մի արք կազմակերպություններ: Գործողում է, որ սա 146-րդ թռիչքն է դեղի Չայասան 1989-ից, այդ ընթացում մեր երկիրը հիմնադրամից ստացել է ընդհանուր առամար 520 մլն դոլարի օգնություն:

Մինչև մարտի 21-ը ստել չի կարելի...

ՄԱՐՏԻ 21-Ի ՄԵՐՈՍԿՈՒՄԵՆ
Նախագահ Զոյարյանի մամուլ խոսնակ Կրկնոր Սողոմոնյանը երկ ղեկաաղայնաց լրագրողների հարցերին: Ադրբեջանի ներկայացրած բանաձևի ընդունումը ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայում Չայասանի համար անակնկալ չէ՝ առաջին դեղի չէ, որ փորձեր են արվում այդ չիղի իրականական հետաետներ կունեցող փաստաղթեր ընդունելու, անհանգստանալու բան առանձնաղեկ հայկական կողմը չունի. «Մենք իրոք ողբերկալ ենք, որ ֆաղալակիթ երկրները ձեռնդրած են մնացել այդ բանաձևին այս կամ այն վերաբերումն արտահայտելուց, հասկանալով, որ դրանով որևէ օգուտ չեն սա բանակցային գործընթացին, և ընդհանուրաղեկ խնդրի կարգավորմանը»: Ավելի վաղ ա-

տում էր, որ եթե ՄԱԿ-ն ընդունի այդուի ուրում, Չայասանը դուրս կգա բանակցային գործընթացից՝ դուրս կգա, թե ոչ, ճեցեց լրագրողներից մեկը. «Ընթացող ցույց կա, բայց հասկանալի է, որ այս կարգի հայերն որևէ նղայս չեն կարող օրել խնդրի կարգավորմանը», նկատեց Սողոմոնյանը՝ նկատելով, որ համանախագահ երկրների ներկայացուցիչները համարում են, որ տրամով կարող է գործընթացը վսանգվել, քացի այդ՝ հիմա բազմաթիվ հարցեր են առաջանում, թե որևէ մի է Ադրբեջանը լուրջ վերաբերում քանակցային գործընթացին: Արակար դրության 20-օրյա ժամկեթի արդյունքները գնահատելու 4. Սողոմոնյանը կարտու համարեց, որ որևէ խախտում չի եղել.

«Իրոք գոհ եմ հասարակական ընկալման ասիքանից: Այն, ինչ սեղի ունեցավ արակարգ դրության ընթացում, դա աղաացուցում է: Այսուիսով երկրի նախագահը մաղություն չունի երկարաձեղու արակարգ դրության իրավիճակը»: Բայց նաև ուտարություն հրավիրեց դրք ել ներսից հնչող հայասարություններին, և մինչև մարտի 13-ը, ել արակարգ դրության ուր դրուցների մեղմացումից հետո. «Այս ամբողջ ընթացումն արունակեցին հայասարություններ հնչել խոսի ազատությունը Չայասանում վսանգված է, արքեր մարդիկ խոսեցին, այդ թվում՝ արտասահմանցի-բարձրասիքման դասնայաներ: Մեզ համար այդ իրադարձությունը հավանաղ չէ՝ արքեր դասառնեղով, ակնհայտ է, որ խոսի ազա-

տությանը ոչ թե վերջ է սղել Չայասանում, դա բացարձակ այդուի չէ. խոսն ընդամենը ես երեկ-չուր օրվա սահմանափակումների մասին է, որոնց հիմունքում դրված է ժողովրդի անվանազությունը: Նաև արակարգ դրությամբ այս սահմանափակումները ծառայում են իրավիճակի կարգավորմանը երկում: Կոչեր անել վերադաղելու մի բան, ինչն ակնհայտ ժամանակավոր երեուր է՝ ընդամենը երեկ չուր օր է մնացել, կամ ավարից մեկ արքա առաջ այդուիսի հայասարությունները (սեղն առվագաղ արտահանակ է): Մյուս կողմից, մեր արքեր օրեօրի ներկայացուցիչներ հայասարում են, որ խոսընդուում են իրենց աղաասաններում:

Տեղ է 3

ԴԻՏԱՐԿՐԱՆՆԵՐ

Հայասանը լուսարևան մեջ

ԵՐԱՐՏ-Գ ԱԶՍՏՅԱՆ

Անկախությունից հետո Հայասանի զիջավոր ձեռքբերումը ներքին կայունությունն է եղել: Արևալիքն եւ ներքին ուժերը բարունակ փորձել են ապակայունացնել երկիրը եւ առաջ մղել իրենց նրազրեք, բայց, բարեխախտաբար, ամեն անգամ էլ առողջ դատողության սեր անձնավորություններ կարողացել են կասեցնել սղառնալից:

Այս անգամ, փետրվարի 19-ի նախագահական ընտրություններից հետո, կարծես այդ խնդրամիտ անձնավորություններն իրենց տեղում չէին եւ արեցը տեղի ունեցավ անկանխատեսելի հետեւանումով, որոնք դեռ երկար կտարունակվեն: Բողախաղի կառավարությունն ու ընդդիմադիր առաջնորդ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ծայր ասիժամ լավան էին միմյանց դեմ, զուր ակնկալելով, որ դիմացինը կզիջի:

Ներկայիս կառավարության հաստատան արակալար դրությունը ներքին լուսարևան իմաստն է ստացել Հայասանի ժողովրդի համար, մինչդեռ արևալիքն լուսարևանը ձեռնադրվում է դրսի, օտար ուժերի կողմից՝ ռոքախախտաբար նաեւ հուսահատ կողմնակիցներ գտնելով երկրի ներսում: Բավականաչափ վնաս հասցվել է արդեն, մարդկային զոհերի տեսակով: Բայց դա միայն սկիզբն է արագորեն խոտաղող ներկա ճգնաժամի լուսարևաններում:

Ինչո՞ք ակնկալվում էր, Արդեթյանը, օգտվելով առիթից, հարձակվեց Մարտի 1-ի քաղաքացիական պատերազմի վրա եւ չնայած լուսարևան լուսարևան ստացավ, բացառված չէ, որ ավելի վնասազուրկ թեմանակար գործողություններ ձեռնարկվեն հետագայում, եթե Բախի ռազմատեղի լուսարևանները բարունակվեն հա-

վասալ, որ Հայասանի կառավարությունը ներքին խտրություններից թուլացել է եւ ի վիճակի չէ հակահարված տալու:

Եթե Արդեթյանի նման երկրները կարող են չոր դուրս գալ սղառնություններից եւ հարձակումներից ռազմավարական առավելությունների կամ նախադիմաց գործողի, Հայասանը չի կարող, որովհետեւ արեւմտյան իշխանությունները լուսարևան են անմիջապես հանդիմանել ու լուսարևանել Հայասանին անձնավոր չափերի խախտումների դեմ: Եվ դա կարող է երկար ժամանակ բացասական ազդեցություն ունենալ երկրի ինչո՞քն հաղահալան, այնուպէս էլ սնտակալան կլանի վրա:

Արևալիքն մեղադրանքների շարքն արդեն իսկ «բռնկվել» է, եւ կայան առաջացնողը ոչ այլ ով է, քան Հայասանի առաջին նախագահ եւ նախագահական ընտրաբաժնի լուսարևան թեմանակար Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, իր մարտի 5-ի «Վաճառահար փոս» թերթում ստորագրած հոդվածով, որն անմիջապես արձագանք գտավ նաեւ այլ լուսարևաններում:

Իհարկե, ոչ ով չի ցանկանում տեսնել Հայասանը արևալիք դրության մեջ, որը խնդրում է քննարկում կլանել երկրում, բայց Տեր-Պետրոսյանը երեւի վերջինը լուսարևան է լինի դրանից դժգոհելու, Իսկ ուր 1996-ին ինքն էր իրա՞նչով զրահանումներով մտնել ցուցարարներին, որոնք կեղծված ընտրությունների դեմ էին բողոքում: Եթե իր գործ-

ողությունները արդարացված էին այդ ժամանակ, ինչ այլընտրանք ուներ ներկա կառավարությունը խողարեցնելու իրավիճակը:

Բայց առավել վնասազուրկ էր հավիճել օտար կառավարությունների միջամտելու Հայասանի ներքին իրավիճակին եւ օգտագործելով իրենց լուսարևանը՝ զուրազուրկ կառավարությանը, որ հակաժողովրդավարական գործողություններ ձեռնարկելուց զերե մնա:

Քաղաքական մեծություններն արդեթեր կան նաեւ սնտակալաններ, որոնցից կախված են Հայասանի կենսունակությունն ու աղքատները: Եվ որովհետեւ, միտ է, զանգուցանում են զուրազուրկ մտաբանում է, բայց զանգուցանում են անձնակալանի մասը, չնոսանալով, զայիս է Մ. Նահանգներից: Տարեկան օժանդակության տեսով այդ հակազուրկները արեւք արի նկատում են: Իսկ դրանց մեջ անձնակալաններն «Հազարամյակի մարահարավներ» են, որոնք հիմնված են երկրի ժողովրդավարական գործընթացների եւ սնտակալան բարեփոխումների վրա: Սա անձնակալաններին «զենք» է Բուսի վարչակարգի «զենք»-ը:

Տեր-Պետրոսյանը Արեւմտսփին է մեղադրում «լուս մնալու», Բայց չձեռնարկելու մեջ: Եւ ինչո՞ք ունի: Միայն դիտողությունն ընտրության արդյունքներից իրենց հակառակությունը տալու համար: Ավելին, նա Մ. Նահանգների կառավարությունից խնդրում է գործնական լայնք: «Ինչ է Արեւմտսփին եւ հաս-

կալու Մ. Նահանգներից ակնկալում Հայասանի ժողովուրդը:

Նվազագույնը՝ մարտի 1-ի բողոքությունների խիստ եւ աներկմիտ դատարանում, որը լուսարևանը վի նաեւ խիստ նախագուրազուրկ մարտ է նա:

Այստեղ Տեր-Պետրոսյանի ժողովրդավարությունը չէ, որ լուսարևան է ինտրուսանում, ոչ էլ իրավիճակի լուսարևանը: Այլ այն, որ նա դիմում է օտար, արևալիքն ուժերին, որոնք արեւք են փնտրում օղակը սեղմելու Հայասանի վզին եւ սնտակալան խողարեանի անելու:

Մ. Նահանգներն ու Ռուսաստանը հակադիր դիրքում են ունեն Հարավային Կովկասի հարցում, եւ կարծես սառը լուսարևանի դարաբանը վերադառնում է այդ սարահարցին: Հայասանի սերտ կապերը Ռուսաստանի հետ ու սնտակալան համագործակցությունը Իրանի հետ Վաշինգտոնի արտվճի չեն, ինչու էլ մեզ հավաստագրեն, որ «հակառակում են» դրանց դրադատանքները:

Տեր-Պետրոսյանի հողկանից 2 օր անց մարտի 7-ին «Նյու Յորք թայմս»-ը նողկալի մի խնդրակարգի տեղեկ «Մոսկոյ օրեր Հայաստանում» վերնագրով: Հասկանալի է, որ Թուրքիայի դաժան լուսարևանը ընդդեմ խող փորձանալուսան (որի հետեւանումը 40 հազար զոհեր են արձանագրված) դեռես նման դժգույն բնորոշման չի արժանացել «Թայմս»-ի խնդրակարգներում:

«Հայասանը հարաբերականորեն մեկուսացված է իր սարահար-

ցանում եւ մեծապես արժեքում է իր խոր հարաբերությունները Մ. Նահանգների հետ», գրում է «Նյու Յորք թայմսը», անդրադառնալով մեզ համար հարաբերությունների անձնակալանի բնագավառին: Խնդրակարգին այնուհետեւ Բուսի վարչակարգին է դիմում հարկանքները «անձնակալան տեղի»:- «Գլխավոր լուսարևանաբանությունը ընկնում է Հայասանի կառավարության դեկլարանների վրա եւ հետո նրանց էլ Մոսկոյի տունը լուսարևան է ուղղի իր բողոքները», գրում է թերթը: Իսկ մեզ լավ գիտեմ այդ «բողոքների» բնույթը՝ զրկել Հայասանին սնտակալան օժանդակությունից:

Ճգնաժամի բարունակակալանությունը ոչ ով ձեռնուցել է: Այն կարելի է հաղթահարել ներսում ընդդիմադիր խնդրակարգներին ընդդրկելու միջոցով: Որեւ օտար միջամտություն կարող է միայն սեղ իրավիճակը:

Չանգվածային լուսարևանն արդեթեր հավանք են տեղի ունենում ԱՄՆ-ի արեւմտյան ակի սարահարցում, որոնք միջակ են կարկն լուսարևանները եւ դրանով էլ ավելի սնտակալան Հայասանի դիրքը հաղահալան բնագավառում: Այդ հավանքը հիմնականում հայրենիքից արագաղթաններն են կազմակերպում, լուս Երեւոյի, հայրենիքը թողած լուսարևանները կարող են զգացումից դրկալան:

Ժամանակն է սրափվելու եւ լուսարևանվոր գնահատելու Հայասանի լուսարևանությունը: Հայերը չլուսարևան է իրենք իրենք թեմանակար դառնան:

«Armenian Mirror-Spectator»
Դեմոպ, ԱՄՆ

Մենք ո՞րն վասալն ենք

Սա քերտա հետնուկան հարց չէ, այլ ընդամենը ցանկություն հասկանալու, թե արդյո՞ք Հայասանը իսկապես ինքնիշխան լուսարևան միավոր է, թե արդեն վասալ, կեղծված արքեր միջազգային լուսարևանազրեքի եւ կառուցների արգելի ստանձնած լուսարևանությունների հետեւանով ընկել է միջազգային օրենսդրության մի քանակի մեջ, երբ մեր ներադախական խնդիրները ստիպված են լուսարևան անգամ նախկին դեմքի Արեւմտսփին: Հայաստանում առկա ներադախական ճգնաժամն է հակալուսարևան արևալիք դրություն հաստատելուց հետո Երեւոյի միայնակ արձագանքը հուսում է, որ մենք քանակ ենք նոր վնասի սեփական երկրի ինքնիշխանության վերանայնը: Երկրի ներսում վիճակի տնայն օրափոխ հաղահալան ուժերի եւ նրանց առաջնորդ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի լուսարևանը՝ Հայաստանում սկսել միջազգային հետեւանություն, Արեւմտսփին լուսարևանն է գտել եւ ստացել թե՛ Երեւոյի լուսարևանը: Սակայն լուսարևանությունը: Սակայն նույնիսկ առանց այդ հետեւանություն էլ Երեւոյի կան անհրաժեշտ արքեր տնայնակի չինով ընկնում իրենց լուսարևան են համարում մեր երկրում ստեղծված ներադախական իրավիճակի արդեթեր իրենց մեկնաբանությունները եւ խողարեանը սալ, որոնք արեւք ընդամենը հնչում են սղառնալիքի տունը: Եթե ԱՄՆ-ի լուսարևանության Կոնգրեսը Բայքը հայաստանում է Հայաստանին տնայնակի օգնության կրճատան է նույնիսկ «Հազարամյակների մարահարավներ»-ը օղակը կառուցում մեր երկրում դրադարեցնելու մասին, ապա լուսարևանության օգնական տեղակալ Մեթյու Քրայքան էլ ավելի հեռու է գնում եւ հետակա լուսարևանի մեջ մտնում Հայաստանի զիջավոր լուսարևանի հետ, հանդես գալիս ի լուսարևանու-

թյուն մարտի 1-ի ողբերգության հուսարևանները: Գաղտնի չէ, որ Հայաստանի նման փոքր երկրները միտ է ռուսակի կախվածություն են ունենում դրսի ուժերից, սակայն, ի արքերություն մեր հարեան Արդեթյանի եւ Վրաստանի, այդ կախվածությունը Հայաստանի դեմքում միտ էլ համեմատաբար ինչ է եղել, դա բացառվել է թե՛ երկրի իշխանությունների վրան արևալիք համեմատաբար հակասարևանի հաղահալանությանը: Եւ թե՛ Հայաստանում քնակալան ենթագետի ռեսուրսների բացակայությանը: Սակայն նույն Մեթյու Քրայքան, որը բացի ԵԱԳԿ Միմսի խնդիր համեմատաբար լուսարևան, լուսարևանուց է նաեւ սարահարցանում է մեղադրել եւ կոնտրակալան հարցերի համար, երբեք չի քանակել իր երկրի ցանկությունը՝ Հայաստանը տեսնել ԱՄՆ-ի հարավկովկասյան հաղահալանության ողբերգում: Սի առիթով Քրայքան հայտարարել էր, որ ԱՄՆ-ը Կառուցողական է Թուրքիայի Արդեթյան հաղահալան գծի ուժեղացմանը եւ լավ կլինե, որ այդ երկրների միջեւ առկա կապն անցներ Հայաստանով: Քաղաքական մեծ մտեցումը բացառվում էր Կարուգյունի երկարադարձ Կառուցողական ցանկությունը: Գաղտնի չէ, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը իր հակասակիցների արգելի երկար ունեւայիս հայտարարել էր, որ զիջի Հայաստանը «միջազգային գործուն» դարձնելու գաղտնիք, որի հիմուն, լուսարևան է, ընկած է Մեթյու Քրայքանի ցանկությունը վերաբերել երկարադարձ առկա սանը Կարուցողականի Գյունի եւ Երեւանից դեմքի Ցուլիս: Առաջին հայացից դրական թվացող այս նախագիծը, սակայն, իր զինն ունի, այն է՝ Դատարարի եւ ազատագրված բողոք սարահարցի համեմուն Արդեթյանի, չիսակալան Թուրքիայի լուսարևանները՝ հրաժարում Տեր-Պետրոսյանի հարցի արձանակից, Կար-

սի լուսարևանագրի վերահաստատում եւ Հայաստանի զինանալից Արարատ սարի լուսարևանի ընդուն (այս վերջին լուսարևանի մասին կա Թուրքիայի ԱԳՆ-ի լուսարևան կայեղուն): Սիս այն հարցերի արքերությունը, որի արքը հակահարալան հանդեպում են ԱՄՆ-ի, Արդեթյանի, Թուրքիայի եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հաղահալան արքերը: Այնուպէս, կարելի է հասկանալ, թե ինչու է Քրայքան հետեւողական կերպով հանդես գալիս ի լուսարևանությունը Հայաստանի առաջին նախագահի եւ նա մեղադրված կողմնակիցների:

Կարող ենք վաստել, որ հայաստանյան ներադախական ճգնաժամը ցույց տալու մեր երկրի ողբ խողարեանությունը եւ արևալիք հաղահալանության մեջ առկա այն սղալանը, ինչի հետեւանով էլ սղալան երկրի դեկլարությունը լուսարևան է հանդիմանել Արեւմտսփին ժամանակ անձն մի գրահարկի չինովիկի հետ եւ նրան երկարալան ու հանդերձար բացառություն սալ, թե ինչու է արկել այսպէս, այլ ոչ այնպէս, թե ով է մեղալուր եւ լուսարևանուց այս անձնի համար: Այս իրավիճակը մի անգամ եւս ի ցույց է դնում մեր արևալիք հաղահալանության մեջ երկրիստեղծում կողմից ողբերգության ոչ միայն սղալ, այլեւ ոչ հետեւան լուսարևան, ինչի հետեւանով Հայաստանի կրճատ արքեր լուսարևանագրեղ առկալան են մեր դեմ՝ եւ փորձ է արկում մեր երկրի վերանայն մի նոր Լիբանանի, որը նման միջնորդությունների ու միջամտությունների հետեւանով հայտնվել է երկարալան ու կրկնվող հաղահալան ճգնաժամի մեջ: Այսինքն՝ Հայաստանում առկա ներադախական խնդիրները լուսարևան է լուսարևան միմյան սեփական ուժերով երկարալան, իսկ Իրանական հանգամանակային դեմքում լուսարևանների միջոցով:

ԱՄՆԱՆ ՄԱՆՎԱՆՈՒՄ

Մեղների թողություն էր խնդրում

Ճեռնակած մազերով մի կին Սուրբ Չորակուր եկեղեցու խողարեան առաջ ծնկալոր հեկեկում էր, մեղները ծնկներին խնդում ու քանդանում երկրի, ինչ-որ բաներ արևալանում եւ նորից խնդարեղում: Երբ մտեց, լուսարևանը: «Տեր Աստված, ների, ների մեր գործան մեղի համար, անձն օր դող չլինի կզամ»:- Ակասելով, որ կինը թողանում է վաստան, թե անցում արքերի եւ դուրս քերեցի եկեղեցուց, նստեցի բակի նստարաններից մեկի վրա: Սկսեցի հուսարող ու հանգստացնող գրույց, չմտածելով անգամ, որ մեր այդ խողարեանությունը հետագայում թերի նյութ կդառնա: Սի Լանի ռոպե անց, երբ ինչ թե անց հանգստացել էր, հարցրեց, թե ինչով կարող են օգնել իրեն: Սիրունասես, խնամով հազարեղ կինը սկսեց սրեղ բացել իմ առաջ ու ախ թե ինչ լուսարևանը: «40 տարվա մակալարեղ են, ունեմ 3 զավակ, զղանալան անուսանցան են ու իրենց ընտանիքով վարեղ են արքում, դուստրս նույնպէս անուսանցան է ու երկուր երեխային է սղալանում, սակայն մեր անձն է արքում: Բնակարան չունեն: Մեր տունը 24 Իմ մակերեսով մեկ սեղակալանը բնակարան է ու 5 անձով մի կերպ տեղակարան են»:- Իմ հարցին, թե ինչ մեղի մասին էր ներս արքերում, կինը զուրկ թախահարելով, մեղները կրկին ծնկներին խնդրեղ, սկսեց լուսարևան, որ իրենց անքող ընտանիքը, զավակները, 10 օր արունակ օղբերայի բակից տուն չեն գնացել, անուսան ու զղաներ զիջեղ են այնեղ, իսկ ինչ հարսների հետ գերեղ էր «հերթաղակել»:- Միջ էր այսպէս նստակալել, որ հերթաղակներ, արքեր մակալարեղ արքերեղ: «Եղ, եղ լուսարևանները, էլ ով մեզ ցուցակագրել էին, որ մարտի 15-ին Գյունային ողբերգայի են սղալու: Մինչեւ 15-ը միտեղ բողոք սեղի դուրեղ կորեղին ու մեղեղ, էլ արքեղ մեզ անում էին, որ մենք միտեղ ընտանիք, թե

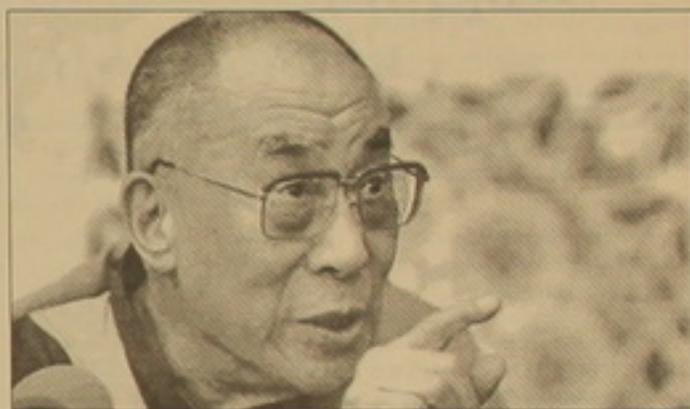
որ կողմ նայող լուսարևաններով բնակարանում են ուղում արքեր: Մենք էլ անքող սեղ, անձնագրեղ մեկ անոս առաջ հակալան, սկել էին Վաղ անունով մի զղայի: Ճիտ է, մեկ-երկու օրից անձնագրեղ հետ սկեղին ու առաջին, որ մեղ 25-30 համարն են, ինչ հետեւին քնակալան էին մեզ սղալու եւ դա դիմաց միտեղ զիջեղ-գերեղ հերթաղակներ: Երբ փետրվարի 21-ին ճաշ էի եղել ու տար Ազատության հրաղարակ՝ անուսան, զղաներիս, փետայիս, որ սղակալան չման, անուսան առաջ թե ճաշ-ճաշ քերես, մեզ լավ էլ կերակրում են, թիցցա, լյարաք, խնդիլ, սուր... անձն ինչ սղալու եւ դա դիմաց միտեղ զիջեղ-գերեղ հետեւանում են: Մեզում մեղներով չէր անցնում, որ մեզ խարան են, մտանում էին էղլան մարդ հակալանել է, հո սղալ չեն արք: Բայց արի ու տես, թե ինչ արքեր, անձն զիջեղ եղան ու հիմա դրանց համար մեր ընտանիքն էլ իր մեղի բաղնու ուղի, որ մողովեղին ու զղաներ այդ սղալանների հետեւանը: Գիտես արքեղիս, երբ մարդ անձն տեղից հողարևան է լինում, մի փոքր հուսարողի հետեւան ու անտ կզամ, այդպէս էլ եղակ մեր ընտանիքի հետ:

Եկեղեցի են գալիս, չոքում ու Աստուրց ներսում խողարեան, որ ների մողարևանիս, հողարևան մի ինչ թեթալան, բայց չի սղալանում... Անուսան անկողնային վիճակում է, օրը երկու անգամ արքողանություն են կանալան: Մեզ ոչ ով չի կարող օգնել, չիջեղին ինչ անց: Գիտես ինչո՞քն արքեղիս, որ մեկնեմ Հայաստանից ու մեր ուրուման են սղալանում»:-

Սիտակալան էր ընդհանրել մեր գրույցն ու հետեւան: Ճանր արքով ու ճանր մեղներով:

ՄԱՐՏԻԱՆ ՄԱՆՎԱՆՈՒՄ

Գալայ-լաման դասադարեց Տիբեթում իրագործվող «մեակութային գեղաստանությունը»

Տիբեթցիների սառազիր հոգեւոր առաջնորդ ղալայ-լաման Գոնկասանի Դիարասալա բնակավայրում լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ դասադարեց է ԾԺԳ բանակի ու ոստիկանության գործողությունները Տիբեթում վերջին օրերին տեղի ունեցած բողոքի ցույցերի ճնշման ժամանակ: Դալայ-լաման դասադարեց է այնտեղ իրականացվող «մեակութային» գեղաստանությունը, դասադարեց է, որ «միջազգային ուժերը հեղինակավոր կազմակերպությունները իրենց հետքերը Տիբեթի իրավիճակը եւ դարձնում են ծագման դասադարեց են:

Տիբեթի սառազիր կառավարության սվայները վկայություններով, «Ֆիզար» թերթը գրում է, որ վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում ցուցարարների դեմ ուժի գործադրման հետեւանում ստանվել են առնվազն 80 եւ վրավորվել 72 Տիբեթցիներ:

Ծնայած այս ամենին, ղալայ-լաման աշխարհի երկրներին չի հողորում քրկեսել Դեկինում հումային բացվելի օլիմպիական: «ԾԻճ ժողովուրդը կարի ունի իրեն հյուրան գալու: Ծիճասանը յոթս է հյուրընկալի օլիմպիական», ասել է Տիբեթցիների հոգեւոր առաջնորդը:

ԾԺԳ ոստիկանությունը օսարերկրյա լրագրամիջոցների ներկայացուցիչներին կոչ է արել «սեփական արտադրության համար» հեռանալ բողոքի զանգվածային ցույցերի աստիճան դարձնել Սիչուանի, Ցինհայի եւ Գան-սուի նահանգներից: Ֆրանսուէսի տեղեկությունների համաձայն, կիրակի օրը Տիբեթի վարչական կենտրոն Լիասա քաղաքում ոստիկանները զննակառարել են յոթ ցուցարարների: Քաղաքի շրջանում անցկացվում են խուզարկություններ:

ԾԺԳ իշխանություններն ընթացիկ Տիբեթցիներին առաջարկում են անձնատուր լինել խոստանալով «ներդասություն»:

Ծրուսարեղիներն աստիճանաբար հեռանում են Տիբեթից, որն այժմ վակ է օսարների աղբի: Տիբեթցիների հուզումներն սկսվել էին մեկ շաբաթ առաջ, երբ վանականները ցույցեր էին կազմակերպել Տիբեթի արտասանության 49-րդ տարեդարձի առիթով: Այդ արտասանության ճնշումից հետո ղալայ-լաման սառազիրել էր Գոնկասան:

Դեկինը ուղղում է, թե վերջին օրերին Տիբեթից ցուցարարները զոհվել են «Քարխու» ռուկայում վառված հրդեհների մեջ, մինչդեռ սառազիր կառավարությունը եւ օսար աղբյուրները խոսում են բանակի եւ ոստիկանության դասադարեցների մասին: Գիշալ ռուկայի Տիբեթի մարտադար Լիասայում քրադարանում է քուղայալակներին սրբավայր Ձոհկանգ վանք: Բողոքի ցույցերն ուղեկցվել են Տիբեթից ցուցարարների եւ չին առեւտրականների բախումներով: Տիբեթցիները վերջիններս համարում են զավթիչներ:

Իրանի ընտրություններում հաղթել են դաիդանողականները

Ընտրություններում հաղթողները դեմ անհայն են. այնտեղ կանցկացվի վեարկության 2-րդ փուլ:

Գործող նախագահ Մահմուդ Ահմադինեժող հայտարարել է, որ իր հակառակորդ քարվիդանականների հնարավոր հաղթանակի կանխատեսումներն ի դերեւելան, իսկ վեարկությանը հաղթանակների զանգվածային մասնակցությունը «ամոքի խառանդրեց մեր թեմանիների մակամներին»:

Արեւմուտքի դիտողների կարծիքով, խորհրդարանական ընտրություններից հետո Թեհրանի արտաին քաղաքականությունը էլ ավելի անզիղուն կդառնա գլխավորապես Իրանի ասոմայից ծրարի իրականացման հարցերում:

Մեծ Բրիտանիայում կստեղծվի Ամվսանգության խորհուրդ

Մեծ Բրիտանիայի կառավարությունը մտադիր է Ամվսանգության խորհուրդ հիմնել, հետեւելով ԱՄՆ-ի օրինակին: «Թայմս» թերթը հաղորդում է, որ համադասախոսական փաստաթղթի մեակմանը հետեւում է վարչապետ Գորդոն Բրաունը:

Մարտի 14-ին Թուրքիայի վճարել դասարանի գլխավոր դասախոս Արդուրահման Յալչընդայան երկուս իշխող իսլամամեծ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության գործունեությունը արգելելու հայցով դիմել է Սահմանադրական դասարան: Եւ այդ հայցը դասադարեց է կուսակցության հակաաշխարհիկ գործունեությանը, միաժամանակ դասադարեց է հարգական իրավունքներից զրկել 71 գործիչներին, որոնց թվում նախագահ Աբդուլլահ Գյուլին, վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանին,

սախազին, նեղել է, որ արգելման եզրին կանգնելը ցավալի է երկուս իշխող կուսակցության համար: Եւ այդ դիրքից Էրդողանի կուսակցությանը ԻՏՆադասել է Ձախ-ժողովրդավարական կուսակցությունը, ընդգծելով, որ օրենքը բողոքի համար է, դրան յոթս է ենթարկվի նաեւ ձայների 47 տկոսն ստացած կուսակցությունը:

Ազգայնական շարժում կուսակցությունը հայտարարել է, որ երկուս միանձնյա իշխող կուսակցության արգելման գործընթացի հարգական հետեւանումն ավելի կործանարար կլինեն, քան իրավաբանա-հեղափոխման հետեւանումը սաղայված Դեմոկրատական կուսակցության հետ, երբ այլ անվան սակ վերակազմավորված կուսակցությունները խորհրդարանական առաջին իսկ ընտրություններից հետո վերսին եկել են իշխանության: Խոսքը սվայլ դեմում Դեմոկրատականի հեղին վրա սեղծված «Արդարություն» կուսակցության մասին է:

Վարչապետ Էրդողանի «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությունը փակելու փորձեր Թուրքիայում Նախագահի պաշտոնում Արդուլլահ Գյուլի ընտրությանը խոչընդոտելու փորձերի նման կդասադարեցին նաեւ դրանք

որն «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության գլխավոր նախագահն է նաեւ, Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի՝ Մեջլիսի նախագահ Բյուլենթ Արընչին:

Ըստ գլխավոր դասախոսի, նախագահ Գյուլը դեռեւս արագործաշխարհի դասարանը զբաղեցնելու աշխարհիկության սկզբունքներին հակասող հրահանգներ է սվել թուրական դեմոկրատներին, վարչապետ Էրդողանն ասել է, որ գլխավորի հարցում դասարանները վճիռ կայացնելու իրավունք չունեն, իսկ Արընչը, զբաղեցնելով Մեջլիսի նախագահի դասարանը, աշխարհիկության նոր սահմանում է դասադարեցել:

Երեկ Սահմանադրական դասարանը ձեռնամուխ է եղել գլխավոր դասախոսի հայցի ԻՏՆադարեցը: Եթե դա ընդունվի, ապա դասարանը հայցին կից մեղադրականը կներկայացնի «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությանը, ղայնամով, որ կուսակցությունը մեկ ամսում դասադարեցված նախնական զեկուցով դասախոսելու: Այս ամենից հետո Սահմանադրական դասարանը բանավոր կլի կողմերին, կդասադարեցի համադասախոսն զեկուց, որը կքաժանի դասարանի 11 անդամներին, որոնք դա կդասարանադարեց, ապա եւ զեկուցը կդիմ կվեարկությանը: Սահմանադրական դասարանը որոշում է կայացնում դարձ մեծամասնությամբ:

Դասախոսի հայցին արքեր կուսակցություններ արքեր մոտեցում են ցուցաբերել: Ժողովրդա-համադասական կուսակցությունը հայցի առնչությամբ դասադարեցելով դա-

կանը: Գլխավոր դասախոսի հայցի առնչությամբ հայտարարություններով հանդես են եկել հասարակական արքեր կազմակերպություններ, արհեստակցական, փաստաբանների, գործարարների միություններ եւ դասադարեցել են կուսակցությունների գործունեության արգելման ամեն մի դրսեւորում, մասնաճեղով, որ դա հակասում է ժողովրդավարության սկզբունքներին:

Ինչ խոսք, հայցի առնչությամբ գլխավոր դասախոսի դասադարեցել են Թուրքիայում իշխող «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության կառավարության անդամներ, իսկ վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանն ասել է. «Եւ այն խոսքը «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությունը չէ, այլ ժողովրդի ազատ կամը, հենց այդ կամի արտահայտումից են վախենում: Դարգորեւ ասեմ, որ նաեւ վնասում են ոչ թե մեր կուսակցությանը, այլ երկրի ժողովրդավարությանը ու իրավական դասարանը: Անհանգստացած են Թուրքիայի կայունությունից, մեր կուսակցությանը կրոնամոլություն վերագրելը նեանկում է տիտակը խառնել սեւի հետ»:

Թուրքիայում հարգական կուսակցությունների արգելումը նորություն չէ: Սակայն Սահմանադրական դասարանի որոշումը արգելված բողոք կուսակցություններն այլ անվան սակ վերակազմավորվել են եւ դա հետ ամել է նաեւ ժողովրդավարությունը: Ավելին, եղել են դեմոքր, ինչպես դա կասարել են 1960-ի մայիսի 27-ի զեկուրական

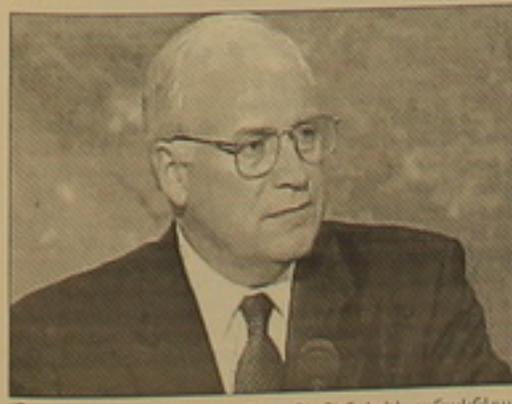
կալիցիոն հիմունքներով: Այլ կերպ, «Բարոություն» կուսակցության արգելումը դասադարեց է դարձել ոչ միայն «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության սեղծման, այլեւ վերջինի միանձնյա իշխանությանը երկուս:

Էրդողանի կուսակցության արգելման սահմանադրական գործընթացն ինչ արդյունքի կհանգցնի, ցույց կսա ժամանակը: Բայց ոչ Թուրքիայի նախագահի դասարանում Աբդուլլահ Գյուլի ընտրությունը խոչընդոտելու կամ 2007-ի հուլիսի 20-ին խորհրդարանական վաղաժամկետ ընտրություններով «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցությանը գոնե միանձնյա իշխանությունից զրկելու հազվադեպը հակադարձ ազդեցություն են գործել, ակնհայտ է: Այստիպով, 2003-ի նոյեմբերի 3-ի խորհրդարանական ընտրություններում ձայների 34,2 տկոսը ստացած այս կուսակցությունը 2007-ի հուլիսի 20-ի ընտրություններում 46,7 տկոս ձայն է հավաքել:

Դասադարեցված է, որ կուսակցության վերելք չի կարողացել կասեցնել թուրական զեկուրան ուժերի զեկուրան Եսաբի հուսազիր ընտրկող հայտարարությունը: Մինչդեռ բանակը Թուրքիայում 1960, 1971 եւ 1980 թթ.-երին երեւ հեղափոխում էր կասարել առանց դիմադրության, հենց բանակի միջամտությամբ է, որ 1997-ի փետրվարի 28-ի հուսազուով իշխանությունից հեռացվել էր Էրդողանի «Բարոություն» կուսակցությունը, որին այնուհետեւ փակել են Սահմանադրական դասարանը:

ՎԱՐՄԱՆ ԵՐԴՈՂԱՆ

Զեյնին անստատեկորեն ժամանեց Բաղդադ

ԱՄՆ փոխնախագահ Դիկ Զեյնին երեկ անակնկալ կերպով ժամանել է Բաղդադ: ՌԻԱ գործակալության տեղեկությունների համաձայն, Զեյնին Իրափ ղեկավարության ներկայացուցիչների հետ կանցկացնի հանդիպումներ եւ ԻՏՆադարեցել, ինչպես նաեւ ԱՄՆ ղեկավարական ու ռազմական գեղասեպությունների ներկայացուցիչների հետ կխոսի Իրափ անվանագության ադաիովման խնդիրների մասին:

Բաղդադի միջազգային օդանավակայանից Զեյնին ուղղաթիռով մեկնել է հասկարեւ լավ դասադարեցվող «Կանաչ գոթ», որտեղ զեկուրան է կատարական հիմնարկների եւ օսարերկրյա ղեկավարական ներկայացուցիչությունների մեծ մասը:

ԱՄՆ փոխնախագահի դասարանը սսանձնելուց հետո Զեյնին արդեն 3-րդ անգամ է այցելում Իրափ: Դարգորում է, որ առաջիկա մեկ շաբաթվա ընթացքում նա յոթս է այցելի նաեւ Օման, Սաուդյան Արաբիա, Իրաք, Դադեսիմյան իննալարություն (Ալաիդյան), Թուրքիա:

Մեծավոր Արեւելում ԱՄՆ փոխնախագահի քրայից գլխավոր նպատակն է օժանդակել դադեսիմյան-խուսիքական հասարակական հաստատմանը, ինչպես նաեւ Իննալարի Իրափ, Ալաիդյան, Սիիայի, Լիբանանի հարցերը:

Մշակույթ

Արձագանքում են «Պոստ ցուր` կառույց Էկրանից» հոդվածին

Պորբլեմը դրական հերոսին վերագրելն է...

Կարծում են, անգամ ուսացած և հրաձայնված է դարձել հեռուստասեռային հասարակության բնածնոր մեջ բացել «մակույթ» հեռուստատիվ: Հրաձայնված է դարձել մեր տերմինների դաստիարակության հարցը:

ԱՆՔԵՐՏ ՄԱՐՏՅԱՆ, կոնսերվատոր

Կարգայի «Ազգ» օրաթերթի մարտի 14-ի համարում երկխոսության ակնկալովիով հարաբերված «Պոստ ցուր` կառույց Էկրանից» Ուրբեռ Մարտյանի հոդվածը, որտեղ իրականացրել են հարց է բարձրագլուստ 77-ում ստեղծել գեղեցիկ, արվեստը, մակույթը ոլորտագեղեցիկ առանձին հեռուստատիվ: Առաջարկությունը ոչ միայն արդիական է, այլև ուսացած: Այն ժամ է ստեղծված փնտր 10 արի առաջ: Նորաստեղծ հեռուստատիվ մասաթես կենտրոնացվի մեր մակույթային անբավ հասարակությունը, նաև թե ինչուի արժեքներ ու գործեր է սվել հայ ժողովուրդը համաշխարհային հայախաղաղությանը: Կասեղնի մի ալի, որն արվեստի գործիչները կհամարեն իրենց «սուր», կըսեն մեր կինոյի, գրականության, ԽՍՀՄ-յան զարգացման, երաժշտության,

կերպարվեստի և բազմաթիվ այլ բնագավառների մասին: Սկզբնական օրոհում այն կարող է մեծ վարկանիս չունենալ, սակայն աստիճանաբար կզգնի իր ունկնդրին և կկազմի մեր առօրյա անբաժան մասը: Այսօր աս կարելու է, որոնք մեծ մեր երեխաներին դաստիարակեն հայեցի, սակայն ոչ այդ բանի ներ իմաստով: Ցավով ուզում են նեղ, որ մեր հանրային հեռուստաստեղծության առաջին ալիքը (նրանից ավելի աս դա-հանգեղյու իրավուն ունեն) երկու-յան 21.30-ից մինչև կեսգիշեր հիմնականում ցուցադրում է ամերիկյան կամ այլ երկրների «բոնի-ներ», Եմանագին դեմեկիվներ, սպանություններ, երիտասարդու-յան հայ առ հայ ստիզիվի վարժե-ցնելու ու ընդորինակելու աղբ (ֆի-մեր բաղը չեն ուզում գործանել): Ար-

դումում ինչ կարող էին ակնկալել, որ սվեցին այն մութ արիներին հազիվ գոյությունը ոլորտային սեր-դին: Արդյունքում ու փաստերը միայն վերջերս դարձան նկատելի ու արդարալոշ: Հարց է ծագում, այդ ինչուի-սի հաղափարություն են վարում Հանրային հեռուստատիվի ղեկա-վարությունը: Օղյա հերոսը (ֆիլմի գերակող մասում) դարձել է բան-դիցը, գողը, ակազակը, սարիսը, այլասեռվածը:

Ինչ են հարգում այդ առեղի լարանից: Ում ձեռներով է փոխ-վում ժամանակի դրական հերոսի սեռակը: Եվ մեկ նկատարում հոդվածագիրը ստեղծող հեռու-ստատիվն անվանում է «Գեղար-վես» կամ «Մակույթ»: Կարծում են, իրական կլինեն, եթե վերա-կանգնեն Գրիգոր Արմուճու հրա-ստակաբ «Մակույթ» անվանումը, որը կարող էր դառնալ հեռախրա-կան Էկրանային արբերակ:

ՏԱՐԵՍԷ ՏԱՐԵՍԵՐԵ, Բանդակագործ

Միջազգային փառասուններ Հայաստանում

Հայաստանում այս արի կան-կազմեն մի արի միջազգային փա-ռասուններ: Ըստ «Արմենիայի», կկազմակերպվեն իտալական ֆի-մերի, Ազգային դասկերաստիում՝ երաժշտական չորրորդ, Առնո Բար-բանյանի երգի, «21-ի հեռանկար-ներ» դասակալ երաժշտության փա-ռասունները: Անցկացվելու են նաև «Արմենո», «Հայ ֆես», Ճաղկաձու-րում Մնջախաղի փառսունների մի-ջազգային փառասունները, Դսեղում՝

«Թումանյանական հեփաթի օր-» սիկնիկային միջազգային փառսու-րան: Հայաստանի մակույթային խմբերն իրենց հերթին կմասնակցեն արտերկրում անցկացվող միջազգային փառ-սունների, մասնավորապես՝ Սուրբ Գեղարդի վանքի երգչախումբը հա-մերգով հանդես կգա Արարատու-րում՝ Ռոմանական ծայրեր և ճա-նադարի» փառասունի օրգանակնե-րում:

Վերագրում

Հայտնում են, որ Եղիշ Զարեցի ձեռագրերի գնորդը ես չեմ, ինչու ես անտեղյակ բերանից հնչած խոսքը սոպազվել է: «Ազգ» մարտի 13-ի համարում:

Բանաստեղծի «Վերջին խոսք» ժո-ղովածում հրատարակելուց հետո ես իսկապես ապադրում ջանքեր քա-փեցի ձեռք բերելու ոչ թե Զարեցի ձեռագրերի բնօրինակները, այլ դրանց լուսադաստեղծները:

«Հայագիտակ» աբխասակիցնե-րը ես անձամբ ես գրողի ժառանգու-

րյան արջ աղմուկ բարձրացողնե-րից ես նա անունը արհարկողներին ավելի լավ են հասկանում, որ ձե-ռագրերի սեղը թանգարանն է: Ե. Զարեցի ձեռագրերով (խոսք Գ. Է-մինի մոտ հայտնված թղթադասակի մասին է) հեռախրակողները ցանկու-րյան դեղում հեռուստատիվ կարող են իմանալ, թե դրանում մոտ են գտնվում: Մնացյալն իրենց գործն է:

Ա. ՆԱՅՏԵՆ, «Տարախոսակ» հրատարակչության տնօրեն

Տեղի նսակային փառսունը դանդաղ, բայց հստակ ֆայլերով մտնում է փառսունիկա

մանյանի անվան ղեռական սիկնի-կային փառսունը ես երեանի կան-րային փառսունը կնկնեն հյուրա-խաղերի Սանկ Թեթերուր, սեղե-կացրեց նախարարը: Ուրախալի է, որ ղեռաների գնման համար այս արի ղեռայինցից սրամաղվել է 2.5 միլիոն դրամ, որը 5 անգամ ավելի է, քան նախորդ արիներին հատկացվածը, ասաց Հասմիկ Պո-ղոսյանը: «Ազգ» հարցին, թե 2007-ին «Արդարադատ» ղեռնի համար հայաստանում մրցույթում դեռ չկան հաղթողներ, նախարարն ասաց. «Սուրբուկյանի անվան փառսունում բնագրվելի «Արդարա-դատ» ղեռնի համար հատկաց-վել է 5 միլիոն դրամ ու հայաստա-րկան մրցույթի արդյունքները գոհա-ցուցիչ չէին, ես այժմ կրկին մրցույթի ժամկետը երկարաձգել են ու միայն ապրիլի կեսերին արդյունքները դարձ կլինեն: Օմերայի փառսունին հատկացվել է 47 միլիոն դրամ՝ «Ստարակ» եւ «Ալմաստ» բնագր-րելու համար: 2008-ի համար դեռ մր-ցույթ չի հայտարարվել, ես փան որ դեռ մեզ չկան չէ, թե կունկրես ինչ ուղ-ղությունների, ոճերի կարի ունի այ-սօր հանդիսատեսը, անցկացվում են մեկ արաթյա փառսուն-բանա-վեմ-մեմարկումներ, որոնց կարող են մասնակցել քոլորը: 2008-ին 20 մլն դրամ է սրամաղված փառսունը Երեւանից մեկնելուց հետո: Մի խոսքով, մակույթի նախարարությունն ու-զում է մայրաքաղաքի մակույթային կյանքի զարկերակի վրա դառնել իր ուսարդությունը, ու հանդիսատեսին մասուցել իրենց իսկ ցանկությամբ բնագրված գործեր, որը կարող է այսօր մեզանում ճոր ունչ առնող հեղինակային փառսունը»:

ՄԱՐԵՆԱ ՄԱՐԵՆՅԱՆ

Երաժշտական փառասուն` նվագակցության արվեստը զարգացնելու համար

Կոմիտասի անվան ղեռական սիկնիկային փառսունում Գեղիշ Տեր-Ղեռնույանի անվան ե-րիտասարդ կոնցերտային երեկո-րի հանդեսակալ առաջին մրցույթի երաժշտակ է երիտասարդ դասակա-հարների օրգանում զարգացնելու նվագակցության արվեստ ու աղա-գայում ունենալ փորձառու կոնցեր-տայիններ: Այսօրինակ մրցույթներն ու միջոցառումները մեծ հեռախրու-րյուն են առաջացնում հասկաթես սկանալ ուսանողների օրգանում: Փառասուններն մասնակցելն ավելի աս նմանվում է փորձի, հասուկ դասընթացի արագայում ավելի մեծ բնծում ու մրցույթներում վա-սաի ու անկախանղ եղուք ունենա-լու համար:

ին: Յուրախանցու փուլում մասնա-կիցները կկատարեն երեկական ստեղծագործություն: Ուր հոգանոց ժյուրի կազմը խոստանում է լինել անաչառ և ըստ արժանույն գնա-հատել 25 մասնակցի եղույթները: Լավագույն եղույթը կարժանանա դրամական դարգեի և դասիկերի դիպլոմի: Մարտի 21-ին սեղի կուն-նա զալա համերգն ու մրցանակների հանձնման արարողությունը:

Վիճակահանությունից հետո կոն-սերվատորայի դասախոսները Եր-կայացրին հասկաններ Եղիշին, Ուրախանցուի ստեղծագործու-րյուններից, կատարեցին հասկան-ներ «Դոն Կառլոս» եւ «Կարեն» օ-րերաներից:

Համերգի վերջում «Ազգ» հեռա-սունը մագուրույցում կոնսերվատորա-յի տեկուր Սերգեյ Մարաջյանն ա-սաց. «Կոնցերտային երաժշտու-րյան ապարեղում աս կարելու մասնակցությունն է: Որդունելի է այս մրցույթի իրականացումը եւ աս անհրաժեշտ է զարգացնել այդ ուղղությունը: Հայագուրվել է 25 մասնակից: Կարծում են, առաջին մրցույթի համար լավ թիվ է: Հոյս ու-նեն, որ հեռախրությունը մեծ կլինի, մեծ անակով մասնակիցներ կուն-նան եւ հեռագայում դասիկերինե-րը գուցե դառնան լավ կոնցեր-տայիններ»:

ՎԱՐԵՆԷ ՏԱՐԵՍԵՐԵՆՅԱՆ

Մարտի 15-ին կոնսերվատորայի Ղազարու Մարյանի անվան օմերա-յին ստուդիայի համերգասրահում սեղի ունեցավ մրցույթի բացման ա-րարողությունը: Բացման խոսքում ժյուրիի նախագահ, Կոմիտասի ան-վան ղեռական կոնսերվատորայի դասանուրային ֆակուլտետի դե-կան Իգոր Յավլյանն ասաց. «Դժ-վար է երկայացնել այն գործունեու-րյունը, որը ներառել է Գեղիշ Տեր-Ղեռնույանը կոնցերտային երեկո-րի ղեռնի ստեղծման ու զարգացման գործում: Գեղեցիկ նախաձեռնու-րյուն է: Հուսով են, որ մրցույթը կբանա արունակալան: Կարծում

են, ավելորդ է խոսել այստիսի մր-ցույթների օգակարության եւ անհ-րաժեշտության մասին: Առաջին մի-ջոցառումն է, որ հովանավորում են մակույթի եւ կերպարան գիտության նախարարությունները համասեր: Հարաբը տոնական է լինելու: Կար-ծում են, այս միջոցառումը կոյուսա-սի նվագակցության արվեստի զար-գացմանը»:

Մասնակիցների համերգային ե-ղույթների հերթականությունը որոշ-ելու համար անցկացվեց վիճակա-հանություն: Մրցույթը կանցկացվի երկու փուլով: Առաջինը կնկնարկի մարտի 17-ին, երկրորդ՝ մարտի 19-

ՄԱՐԵՆԱ ՄԱՐԵՐԵՆՅԱՆ

Ֆրանս-գերմանական նվագախմբի բարեգործական համերգը

Մարտի 15-ին Ես-ում Հայաստա-նի մակույթի Երկայացուցիչ, դե-րայան Բ. Տեր-Սեփանյանի հովա-նավորությամբ Արարատի «Temple Neuf» եկեղեցում կայացել է «AMALGAMES» ֆրանս-գերմա-նական նվագախմբի բարեգործա-կան համերգը արարողալիոր հայ դասակալահար Վահան Մարտի-յանի եւ երգչուհի Գայանե Սուկի-րյանի մասնակցությամբ:

Համերգի արժողը եկանուց փո-խանցվելու է Հայաստանի Լուր հար-բերի մասնագիտացված մանկա-սանը: Համերգին ներկա են եղել Եվրո-պայի խորհրդի բարձրաստիճան դասույնաներ, Ես-ում հավասա-մագուրված դեռույթներ, հայ հա-մայնի ներկայացուցիչներ: «AMALGAMES» ֆրանս-գեր-մանական համասերը նվագա-

լուսմը, որն ընդգրկում է Արարա-տուրգի ֆիլիարտունիկ նվագախմ-բի եւ Բաղեն-Բաղենի ու Ֆրայ-րուրգի սիմֆունիկ նվագախմբերի մեմակատարներին, նախկինում ես կազմակերպել էր մի արի բարեգործական համերգներ՝ Ե-կամուսները փոխանցելով Հա-յաստանի արբեր հասասու-րյուններին:

«ՍՊՈՐՏ»

